

maa erkjendes, hvad jeg ønsker her at fastslaa, at dette ikke kan betragtes som en Indrømmelse fra vor Side, thi vi have ikke staaet paa det Standpunkt, at Staten skulde stille disse Fordringer eller skulde modsætte sig saadanne Foranstaltninger som Stationen ved Lou, naar Spørgsmaalet tilsidst kom til at foreligge til endelig Afgjørelse. Det glæder mig, at der er Udsigt til, at dette saglige Hensyn fjernes, idet den høitærede Minister har udtalt sig saa imødekommende, som han har gjort, om disse to Spørgsmaal, saa at vi derfor en anden Dag kunne se alle saglige Grunde for Nægtelser af Udvidelser paa Sernbanevæsenets Omraade fjærne.

Bluhme: Jeg vil tillade mig med et Par Bemærkninger at støtte Henvisningen af Andragendet om, at Staten skulde understøtte Totalafholdsselskabet, idet jeg dog maa bemærke, at hvis der efter Henvisningen af dette Andragende skulde komme et lignende Andragende om Understøttelse fra Good Templarlogen, mener jeg, at det ligeledes bør henviises til Overbetelse af den høitærede Minister. Jeg ser ganske vist ikke saaledes paa Sagen som det ærede Medlem, der fremhævede, at al Nydelse af Brændevin skulde være en absolut forkastelig Ting, idet det aldrig kan undgaa, at ethvert Menneske vil forlange nogen Nydelse i saa Henseende med Hensyn til, hvad der opholder hans Kræfter. Det er imidlertid Overdrivelsen, det gjælder om at modarbejde, og den tror jeg, at vi i høi Grad trænge til at faae modarbejdet paa alle Omraader her i Landet, men særligt paa dette Omraade. En Ting ere vistnok Alle enige om: Naar en lille Nation som vor skal faa at sige kæmpe for en Tilværelse, der hænger i en meget skjør Traad, saa maa alle Kræfter ubetinget anspændes, det gjælder om, at vi paa alle Omraader søge at udvikle Dygtighed, Energi, Sparommelighed og Orden og sammenarbejde Alt, hvad der kan hæve og styrke Nationen. En Last, der i den Grad tager Overhaand som Drifkeriet her i Landet, maa absolut virke svækkende, og man maa paa et saadant Omraade ubetinget forlange af de Klasser i Samfundet, der ere lykkelige og heldigt stillede, og som særligt lægge Vægt paa, at man gjør Alt for at hævede Nationens Selvstændighed, at de gaa foran med Exemplet i Alt, hvad der kan hæve og styrke Nationen, i Alt, hvad der kan fremkalde Dygtighed, Energi, Sparommelighed og Orden. Det maa vistnok siges, at vort Samfund i sin Helhed staar fremmest blandt de europæiske Samfund som hengivende sig til aldeles overdreven Nydelse af Luxus saa at

fige paa alle Omraader og det gennemgaaende gennem hele Samfundet. Man er fremkommet med — jeg kunde her nævne Forfattere — den Bestyrelning, at det især skulde være Arbejderklassen og Bondestanden, der skulde være hengiven til overdreven Nydelse af Mad og Drikke, men det benægter jeg paa det Bestemteste Nødvendigheden af. Her foreligger netop et smukt Exempel, givet fra neden af, hvor man har sluttet sig sammen for at modarbejde Druktenstaben; der foreligger altsaa Bestræbelser i en Retning, som kan bringe Sparommelighed ind i Samfundet; saadanne Bestræbelser bør man anerkjende og paastjønne i høi Grad. Naar det ærede Medlem fra Hillerød (Dinesen) sagde, at han godt kunde være med til at give nogle Tunder til en saadan Forening, som vilde tage sig af svage Mennesker, som ikke kunne holde Maade, og som ikke vidste, at Guds Gaver maa vel nydes, men ikke til Overdrivelse, vil jeg sige, at naar han vil give Noget til disse Stakler, som ere saa svage, kommer han virkelig til at støtte Foreningen. De Stakler, som ere saa svage, at de ikke kunne lade være med at nyde Guds Gaver til Overmaal, findes vistnok gennem alle Samfundsklasser, og hvis han vil støtte dem, der ere saa svage, maa han støtte denne Forening, hvis Virksomhed faktisk er blevet en Samfundssopgave, thi Foreningen har i sin Eksistens gjort ganske umaadelig Nytte rundt omkring i de forskjellige Egne, hvor den har virket og det ikke alene ved at bjerge Sjæle, men ogsaa ved derigennem at bjerge mangfoldige Familier. Ligeledes har dens Virksomhed støttet mange svage Sjæle, som have staaet og set derpaa, men dog have følt sig for svage til at gaa ind i Foreningen, hvis Nødvendighed for Samfundet de dog have faaet Diet op for. Foreningens Virkning, som er begyndt fra neden, har ikke indskrænket sig til de nærmeste Kredse, men gaar meget høit op i Samfundet. Jeg paa- staar, at den Trang til Overdrivelse med Mad og Drikke, der selv i den senere Tid, hvor vi have haft det trangt med Hensyn til Handel, Industri og Jordbrug, var i vort Samfund — jeg taler her ikke om den Luxus, der virker forstjønrende paa Livet; men i vort Land var der netop Overdrivelse med Mad og Drikke tilstede — denne Ting er bleven for en Del hæmmet ved Totalafholdsbewægelsen, og det er fra neden af, at der er givet et Exempel opefter, i Stedet for, at det burde være saaledes, at Exemplet kom ovenfra og virkede ned efter. Naar de mindst Bemidlede, naar den Del af Folket, der har den mindst lykkelige materielle Tilværelse, giver Exemplet i denne Retning, saa er det